

Luty, Nr 2/2023 (243)

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

Sara powiedziała: Bóg dał mi powód do śmiechu.

1 Mż 21,6

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABPLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

Słowo duszpasterza

*Sara powiedziała:
Bóg dał mi powód do śmiechu.
1 Mż 21,6*

ks. Wojciech Froehlich

*Proboszcz parafii
w Słupsku*

Drodzy Czytelnicy!

W życiu nie zawsze mamy powody do śmiechu. Niejednokrotnie sytuacje, w których się znajdujemy, albo które dzieją się wokół nas, czy też dotyczą naszych znajomych wcale nie nastrojają nas pozytywnie i nie są powodem do śmiechu, wręcz przeciwnie wyciskają łzy, powodują złość i wściekłość. Nie rozumiemy dlaczego coś się stało.

W ostatnich dniach stycznia wstrząsnęła nami wiadomość o tragedii w Szopienicach. Naszymi myślami, modlitwami ale także z materialnym wsparciem chcemy być razem z szopienicką parafią, aby w tej trudnej sytuacji miała poczucie wspólnoty, jaką tworzymy w Kościele i aby na twarzach parafian znowu mógł pojawić się

uśmiech i nadzieja na przyszłość. Proszę Was o świadectwo tej wspólnoty, zarówno to duchowe jak i to materialne.

Sara, żona Abrahama, śmieje się w tej historii dwukrotnie. Po raz pierwszy jest to śmiech niedowierzania, wywołany zapowiedzią narodzenia syna (Sara była już w podeszłym wieku), a drugi raz, ze spełnienia obietnicy, kiedy obietnica stała się rzeczywistością, dlatego synowi, który przyszedł na świat rodzice nadali imię Izaak, co znaczy „śmiech”. Życzę nam abyśmy mieli w życiu wiele powodów do radości, nawet wtedy gdy nic na to nie wskazuje.

Z modlitwą
Wasz Duszpasterz

Wybrany

ks. Wojciech Froehlich
Proboszcz Parafii w Słupsku

Powiedział do mnie: Synu człowieczy, stań na nogi, będę z tobą rozmawiał. Gdy mówił do mnie, wstąpił we mnie duch, postawił mnie na nogi i usłyszałem Mówiącego do mnie. Powiedział mi: Synu człowieczy, Ja posyłam cię do Izraelitów, do narodu buntowniczego, który zbuntował się przeciw Mnie. Oni i ich ojcowie sprzeniewierzali się Mi aż do dzisiaj. (...) Spojrzałem: Oto wyciągnięta ku mnie ręka, a w niej zwój księgi. Rozwinął go przede mną. Był on zapisany z obu stron. Napisane były na nim wypisane skargi, wzdychania i biada! I powiedział do mnie: Synu człowieczy! Zjedz to, co znajdziesz. Zjedz ten zwój i idź, przemawiaj do domu Izraela. Otworzyłem usta i sprawiłem, że zjadłem ten zwój. Powiedział do

mnie: Synu człowieczy! Nasyć swój brzuch i napełnij wnętrzości tym zwojem, który ci daję. Zjadłem go i był w moich ustach jak miód. Powiedział do mnie: Synu człowieczy, Idź, udaj się do domu Izraela. Przemawiaj do nich Moimi słowami gdyż nie jesteś posłany do ludu o niezrozumiałej mowie lub trudnym języku, ale do domu Izraela.

Ez 2,1-3. 3,1-5

Droddy w Chrystusie!
Zawsze, kiedy sięgam do ksiąg prorockich niezależnie czy Starego czy Nowego Testamentu towarzyszy mi taka myśl: Czy ja coś z tego rozumiem? A skoro sam mam wątpliwości, to co mam powie-

dzieć moim słuchaczom, jak wyjaśnić zawilości języka, symboliki i wielu elementów, które są jakby rodem z filmów fantastycznych. Księgi prorockie rzeczywiście w wielu miejscach stwarzać mogą problemy natury interpretacyjnej. Najczęściej jednak, niezależnie od formy i sposobu przekazu, mają charakter napominający, wytykający błędy i nadużycia, wzywający do nawrócenia, zmiany priorytetów, ale także

zapowiadający karę za brak reakcji na Boże napomnienia zawarte w słowach proroków. Każdy z biblijnych proroków w jakiś sposób był przez Boga powołany do pełnienia swojej funkcji, Czasami były to bardzo zaskaku-

jące sytuacje, jak u Izajasza, czy wbrew woli wybranego jak u Jonasza albo w bardzo młodym wieku jak u Jeremiasza. Również powołanie Ezechiela, jednego z czterech wielkich proroków Starego Testamentu było dość zaskakujące i poprzedzone widzeniem, w który uwagę przykuwa opis 4 postaci o twarzach człowieka, wołu, orła i

lwa. To wyraźne nawiązanie do Nowego Testamentu. (te postacie symbolizują 4 Ewangelistów)

Ezechiel w momencie powołania miał prawdopodobnie około 30 lat, pochodził z kapłańskiego rodu, ale nie jest znana ani dokładna data jego urodzin ani śmierci. Z treści księgi dowiadujemy się, że był żonaty, ale jego żona zmarła nagle, a jej śmierć miała symbolizować tragiczny los Królestwa Judy.

Ezechiel zostaje przez Boga wybrany i posłany. Postawione przed nim zadanie nie należy do łatwych, bo zwracać komuś uwagę, że źle postępuje, że dokonuje niewłaściwych wyborów, że podejmuje błędne decyzje,

nigdy nie należało do łatwych. Przypuszczam, że nikt z nas nie lubi, kiedy zwraca mu się uwagę. Szczególnie wtedy, gdy jesteśmy przekonani o słuszności naszego postępowania i myślenia. Takim właśnie w oczach Boga jest Izrael, Jego wybrany lud. Bóg mówi o nim w bardzo ostrych słowach jako o narodzie buntowników, który

sprzeniewierzył się Bogu. Mówi, że są ludźmi o bezczelnych twarzach i zatwardziałych sercach. To nie jest przyjemny opis ludzi, których Bóg uznaje za swoich wybrańców, wręcz przeciwnie. Taki opis bardziej pasowałby do scharakteryzowania wrogów, ludzi niemiłych, nielubianych a może nawet znienawidzonych. To co warte zauważenia, to fakt, że Bóg nie wybiela, nie stara się tłumaczyć zachowania swojego narodu, ale mówi jak jest, nawet jeśli brzmi to bardzo brutalnie. W ten sposób uświadamia Ezechielowi trudność jego misji. Materiał, na którym przyjdzie prorokowi pracować jest naprawdę twardy. W związku z tym prorok musi mieć odpowiednie cechy charakteru, ale także narzędzia, aby podołać zadaniu.

Droży, kiedy mamy do wykonania jakiegokolwiek zadanie i chcemy je wykonać najlepiej jak potrafimy, to z reguły poświęcamy wiele czasu na przygotowania się do niego. Na przykład przygotowując przyjęcie staramy się ułożyć takie menu, aby trafić w gusta naszych gości, dekorujemy stół, aby siedzenie przy nim było przyjemnością, a nie męczarnią, dbamy o nastrój włączając odpowiednią muzykę. Albo kiedy ktoś przygotowuje się do jakiegoś biznesowego

spotkania, stara się dowiedzieć czegoś więcej o swoim rozmówcy, aby być przygotowanym na ewentualną rozmowę na różne tematy, pytania itp. Jednym słowem wyzwania mobilizują, stawiają w gotowości, z pewnością uczą, a przynajmniej skłaniają do pogłębienia wiedzy. Wyzwaniom nieobcy jest też stres, który rodzi pytanie: Czy dam radę? Także prorocy, ale nie tylko mieli wątpliwości: Mojżesz chciał się wykręcić z zadania twierdząc, że nie potrafi przemawiać, podobnie Jeremiasz próbował wymówić się młodym wiekiem i nieumiejętnością przemawiania. Jonasz wręcz uciekał przed Bogiem chcąc ukryć się przed powołaniem, ale żadenemu z nich się to nie udało. Każdego Bóg postawił do pionu, i każdemu dał zadanie, a oni pokornie, ale także niepozbawieni Bożej mocy to zadanie musieli wypełniać.

Tak zatem Ezechiel, nazywany przez Boga Synem człowieczym otrzymuje powołanie i misję do spełnienia. Podejmuje się zadania, bo zdaje sobie sprawę z tego, że Boże wybory są nieodwołalne, ale także z tego, że jeśli Bóg powołuje i posyła, to nie zostawia człowieka samego, bez wsparcia, bez błogosławieństwa. Także i w tym wypadku daje swojemu wysłannikowi mądrość Swojego Słowa. Obra-

zowo przedstawione zostało to w opisie księgi Ezechiela jako zjedzenie zwoju zapisanego z obu stron skargami, wzdychaniami i biadaniem. To Słowo wypełniło wnętrze Ezechiela, poczuł jego słodki smak. Jeśli ktoś nie jest sam wypełniony Bożym Słowem, jeśli nie karmi się tym, co Bóg przekazuje nam na co dzień, to nie może być zwiastunem dla innych. Słowo, do zwiastowania którego Bóg powołuje, musi być wiarygodne przez postawę zwiastującego, a przecież widzimy, że nie zawsze tak jest, stąd tak wiele rozczarowań, zwątpień, a nierzadko rozstań ludzi z kościołem. Dlatego nieustającą modlitwą w Kościele powinno być wołanie o wiarygodne zwiastowanie Słowa, o czyste głoszenie Ewangelii, ponieważ jedynie takie zwiastowanie otwiera ludzkie serca na prawdę w tym Słowie, w tej Ewangelii, zawartą. Ponieważ Bóg w swoim zwiastowaniu się nie poddaje, ta prawda może zmiękczyć i rozkruszyć najbardziej zatwardziałe serca. Jemu zależy nie tylko na tych, którzy przyjmują Go z otwartymi ramionami i otwartym sercem, ale przede wszystkim na tych, którzy jak opisany przez Ezechiela buntowniczy naród Izraelski, przekonani są o własnych racjach i własnej mądrości. Bóg ich nie odrzuca,

zwraca się do nich niezależnie od tego, czy chcą słuchać czy nie. On daje im szansę, aby usłyszeli, że jest Bogiem, który sądzi sprawiedliwie, karze za przestępstwa, ale jest także Bogiem pełnym miłości, który jak możemy przeczytać w dalszej części prorocstwa Sam będzie troszczył się o swoje owce i będzie ich doglądał... będzie je pasł na dobrym pastwisku. Zaginionej będzie szukał, zabłąkaną zawróci, chorą umocni. Będzie pasł w prawości. Ez 34,11-16

Tak zatem, historia powołania i związanego z tym trudnego wyzwania Ezechiela, przynosi w serca ludzi nadzieję, że ziemskie życie jest jedynie niedoskonałym fragmentem, małym wycinkiem tego co czeka człowieka w wieczności, dlatego powoływanie ludzi do wiarygodnego zwiastowania jest nieprzerwanie ważne, bo także w świecie pędzącej technologii, wynalazków i wszechobecnej nauki człowiek ma potrzebę obcowania z Bogiem, Jego mocą, pokojem i miłością. Może dlatego na bramie wejściowej do Instytutu Yad Vashem w Jerozolimie wyrzyte są słowa z Księgi Ezechiela: Dam wam mojego ducha i ożyjecie. Osadzę was w waszej ziemi. Wtedy poznacie, że Ja, PAN, powie działem i wykonam. Ez 37,14. Amen.

PRZEKAŻ

1,5%

TO TWÓJ
DAR
SERCA

JESTEŚMY ORGANIZACJĄ
POŻYTKU PUBLICZNEGO

KRS 0000260697
www.diakonia.org.pl

**Aby przekazać środki na projekty naszej Parafii w celu szczegółowym
należy wpisać *Diakonia Parafii Słupsk***

Prośby modlitewne

W Informatorze Parafialnym na stałe zagościła rubryka z propozycjami tematów do modlitwy, które dotyczą życia naszych parafii. To wsparcie, którego potrzebują nie tylko duchowni i rady parafialne, ale cała wspólnota parafii, czyli wszyscy jej członkowie - od najmłodszych do najstarszych.

Prośby modlitewne:

- o duchownych Kościoła, o rady parafialne, o wszystkich zaangażowanych w różne działania Kościoła i parafii;
- o prześladowanych chrześcijan w różnych krajach świata;
- o organizacje działające na rzecz pokoju;
- o rządzących w naszych miastach i w naszym kraju, o mądrość dla nich i odpowiedzialne działanie dla dobra wszystkich mieszkańców;
- o to, żeby Biblia była powszechnie czytana i prowadziła do poznania i wyznania Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana;
- o chorych, samotnych, opuszczonych i o wszystkich, którzy przeżywają trudne momenty swojego życia;
- o wszystkie prowadzone przez naszą Parafię inicjatywy duszpasterskie i społeczne;
- o tych, którzy poszukują swojego duchowego „portu”;
- o nasze dzieci i młodzież, szczególnie tę przygotowującą się do konfirmacji;
- o naszych partnerów z Niemiec i Stanów Zjednoczonych;
- o wszystkich poszkodowanych w wyniku wybuchu gazu w Szopienicach, oraz o całą tamtejszą parafię;
- o tych, którzy się smucą i doświadczają cierpienia;
- o pokój na świecie

**EWANGELICKIE POMORZE
MIEJSCA I LUDZIE**

Słupsk i Pomorze Środkowe, to obszar, którego mieszkańcy są przywiązani do przestrzegania prawd biblijnych, ale i otwarci na nowinki religijne. Początki Reformacji na terenie miasta datuje się na 1517 r., kiedy to doszło do poważnego sporu z miejscowym duchowieństwem w sprawach podatkowych. Szerzenie podglądów Lutra zaowocowało przyjęciem luteranizmu przez słupszczan w 1525 r.

Po oficjalnym wprowadzeniu Reformacji Słupsk stał się miejscem pierwszej wizytacji kościelnej kierowanej przez J. Bugenhagena. Tutaj też siedzibę miała jedna z trzech superintendentur generalnych Pomorza.

Wiek XVIII obrodził aktywnością petystów, którzy stworzyli jeden z najaktywniejszych na Pomorzu ośrodków tego ruchu. Istotną rolę w ruchu petystycznym odgrywali duszpasterze z powiatu słupskiego. Jeden z nich P. Schimansky był herrnhutystą.

W XIX w. przychylność mieszkańców wobec nowinek religijnych oraz silne przywiązanie do prawd biblijnych, pozwoliły na działalność na tym terenie postaci znaczących w dziewiętnastowiecznym przebudzeniu religijnym, takich jak filozof F. Schleiermacher, czy kompozytor G. Knak.

W latach trzydziestych i czterdziestych XX w. na terenie Pomorza Środkowego w Kościele ewangelickim ścierały się wpływy faszystów i ich przeciwników. W opozycji wobec biskupów K. Thoma i L. Müllera działało wielu członków Kościoła Wyznającego, w tym m.in. D. Bonhoeffer.

W Informatorze Parafialnym prezentujemy miejsca i osoby ważne dla dziejów pomorskiego ewangelicyzmu.

Konwent Ewangelików Pomorskich

Konwent Ewangelików Pomorskich utworzono po II wojnie światowej w celu organizowania współpracy pomorskich ewangelików w Niemczech i opieki nad niemieckojęzycznymi ewangelikami na polskim Pomorzu. Konwent postawił sobie za cel ochronę wielowiekowej tradycji pomorskiego ewangelicyzmu oraz głęboko zakorzenionej pomorskiej pobożno-

Konwent Pomorski".

Pod koniec wojny dotychczasowi przywódcy pomorskich Niemców uciekali na zachód, jednak większość mieszkańców, zwłaszcza we wschodniej części Pomorza nie miała takiej możliwości. Po zajęciu Pomorza w powiatach słupskim, sławieńskim i koszalińskim przebywało więcej Niemców niż w 1939 r. (byli wśród nich uchodźcy przed bombardowaniami z miast zachodnioniemieckich oraz uciekinierzy z Prus Wschodnich i Zachodnich,

ści. Obecnie stowarzyszenie nosi oficjalną nazwę „Wspólnota Ewangelików Pomorskich - stowarzyszenie zarejestrowane -

którzy zostali okrążeni na Pomorzu). Jedynymi Niemcami w tym czasie z autorytetem wśród nich pozostali pastory, ich żony, starsi kościelni i siostry zborowe. Nie-

którzy duchowni wrócili nawet z Zachodu do swoich parafii na Wschodzie po uwolnieniu z alianckiej niewoli.

Konsystorz Kościoła Pomorskiego został przeniesiony ze Szczecina do Greifswaldu. Na zachodzie na księży wypędzonych ze wschodu nie czekały urzędy i godności. W wielu jednak przypadkach pozwolono im przejąć nieobsadzone parafie i dzięki temu mogli wspierać innych uchodźców. Pisali do członków swoich dawnych zborów listy, rozważania, udostępniali adresy i opisy losów parafian. Ta praca duszpasterska była wykonywana w sposób półlegalny i wykorzystywano przy tym dotychczasowe doświadczenie członków antyfaszystowskiego Kościoła Wyznającego, którzy mieli w tym sporą praktykę.

W sierpniu 1945 r. grupa prawie czterdziestu księży z Pomorza spotkała się w Szlezewiku-Holsztynie na „zeździe pastorów pomorskich”. Latem 1946 r. w

Rendsburgu zebrali się przedstawiciele wszystkich zachodnich i niektórych wschodnich Kościołów regionalnych, aby skoordynować działania pomocowe wobec wypędzonych. W ich wyniku powstały „komitety pomocowe”. Większość organizacji kościelnych używała przede wszystkim określenia „Komitet Pomocy...” (później często także „Wspólnota Ewangelicka...”), natomiast Pomorzanie podczas Zjazdu Zborów Ewangelickich z Pomorza w czasie Dni Kościoła w Oldenburgeru (1947) zawiązali Komitet Pomocy „Konwent Ewangelików Pomorskich”. Kolejnym etapem było utworzenie Konwentu Rozproszonych Ewangelickich Kościołów Wschodnich, koordynującego działalnością wszystkich organizacji pomocowych dla

ewangelickich przesiedleńców.

W tym czasie Konwent Ewangelików Pomorskich (KEP) skupiający 250-300 pastorów pomorskich starał się utrzymać kontakty parafian poprzez okólniki. Od maja 1949 r. wydawano miesięcznik „Pommersche Heimatkirche” jako dodatek do

„Pommernbrief”, jednego z poprzedników „Pommersche Zeitung”.

Pierwszym przewodniczącym KEP był ks. D. Gehlhoff. Niestety szybko zmarł, podobnie jak jego następca, ks. sup. Klaus Harms (* 20 II 1906 - † 6 V 1972).

W marcu 1971 roku KEP

stał się stowarzyszeniem zarejestrowanym, podniesiono składki członkowskie i wzrosła rola osób świeckich. Trzecim przewodniczącym był ks. Hans-Joachim Bahr (* 28 VI 1895 Płoty - † 8 I 2001 Minden), jego następcą został superintendent von Scheven (syn Karla von Schevena, pierwszego powojennego biskupa Greifswaldu), który zmarł podczas swojej drugiej kadencji. P.o. prezesa wybrano Erharda W. Appeliusa (* 2 III 1929 Złotów - † 26 XII 2012 Bonn), później w latach 1981-1989 prezesa. Ważne dla niego były działania i aktywności podczas Dni Kościoła, które odbyły się w: Minden (1973), Celle (1975), Bonn (1977), Lubece (1979), Berlinie (1981), Iserlohn (1983), Göttingen (1985), Solingen (1987) i Eutin (1989).

Kolejny przewodniczący to ks Hans-Georg Meinhof (* 1925 Koszalin). Za czasów kierowania przez niego KEP nastąpiła intensyfikacja działań po polskiej stronie granicy. Osobiście odwiedzał zbory „podwójnej diaspory” na Pomorzu i wygłaszał kazania. Wspierała go dyrektor zarządzająca Konwentu dr Rita Scheller, która systematycznie - przeważnie przez całe wakacje - odwiedzała pomorskie zbory oraz towarzyszyła niemieckim duchownym.

W czasach Solidarności i stanu wojennego zbory na polskim Pomorzu znacznie się rozrosły. W parafiach na stałe pozostali niektórzy „ewangelicy paczkowi”, ale też większość kobiet mogła wrócić na łono swojego Kościoła dlatego, że ich katolickie dzieci były duże, a one zaś przeszły na emeryturę i nie musiały już pracować w niedzielę w państwowych gospodarstwach rolnych.

W polskich parafiach średnia wieku była niższa, parafianie mieli wyższy poziom wykształcenia, były też dzieci i młodzież. Chociaż polskie zbory były liczebnie mniejsze niż zbory niemieckie, było oczywiste, że przyszłość należy do nich i że należy się spodziewać, że zbory niemieckie wyginą. Konwent dostrzegał te perspektywy i zainicjował łączenie zborów z parafiami polskimi, co nastąpiło w latach dziewięćdziesiątych w Słupsku i Koszalinie.

W pracy KEP wypracowano nowy kierunek, wydawano książki o ewangelickich zwyczajach, tradycjach, historii, zbiory wierszy, zbiory kazań, ale także np. publikacje o pomorskich Żydach. Zaprzeszono organizacji Dni Kościoła, zastępując je seminariami w Minden, potem w Pomorskim Centrum w Travemünde, od

1990 roku zawsze z uczestnikami z Polski. W latach 1996, 1998 i 2000 spotkania odbyły się w katolickim Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie - Wilkowie.

W 1993 r. po raz pierwszy przewodniczącą została kobieta s. Magdalena Gensch (* 2 VIII 1926 Plibischken obecnie Глушково - † 24 X 2016 Minden), przełożona

Diakonu Salem w Minden. W 1997 roku przewodniczącą została osoba świecka – dr Rita Scheller. Jej zastępcą i kolejnym szefem KEP był ks. Johannes Haerter (* 1931). Obecnie pracami Zarządu Konwentu kieruje ks. Bernhard

Pieski, 1995

Riedel.

Od 1990 roku Konwent organizował coroczne ewangelickie letnie festyny w Siecieminiu, na których spotykali się ewangelicy z całego Pomorza od Gdańska do Szczecina. Dwukrotnie (1995 i 1996) odbył się równoległy festyn z Pieskach na terenie parafii słupeckiej. W ostatnich latach Święto Lata odbywa się w różnych miejscowościach, np. w 2018 roku w Miastku z nabożeństwem w dawnym kościele ewangelickim w Wołczy Wielkiej.

Poszczególne zbory były odwiedzane dwa razy w okresie

letnim przez zarząd KEP, niektórzy pastory wygłaszali gościnne kazania lub studia biblijne w porozumieniu z miejscowym proboszczem. Konwent udzielał dotacji na stroje konfirmantów i na remonty, np. na wieżę kościelną w Trzebiatowie, nowe dębowe drzwi w Słupsku, remonty w Wołczy Wielkiej i Szczecinku, nowe ławki w Świdwinie. Przedstawiciele KEP systematycznie uczestniczyli w spotkaniach adwentowych pomorskich zborów, co jest w dalszym ciągu kontynuowane. Ostatnie seminarium Konwentu w Słupsku odbyło się we wrześniu

Sieciemin 2005

„Die Pommersche Heimatkirche in Vergangenheit und Gegenwart” (1989), „Unsere Pommersche Heimatkirche” (1992), „Jamno – ilustracje z przeszłości” (1995), „Pommersche Krippenspiele und Weih-

2022 r.

Konwent dostosowywał się do zmieniających się zadań: najpierw pomoc w integracji na Zachodzie - później pomoc dla ewangelików niemieckich, którzy pozostali na Pomorzu - wreszcie wspieranie bieżącej działalności nowej Parafii w Koszalinie oraz w mniejszym stopniu pozostałych parafii ewangelicko-augsburskich.

Rita Scheller (* 1 XI 1935 Jamno - † 16 VII 2020 Hannover), niemiecka historyczka i działaczka religijna; zd. Podoll, nauczycielka, doktorat z filozofii, badaczka historii i losów mieszkańców Pomorza, autorka i redaktorka książek historycznych i etnograficznych, m.in.

nachtslieder” (1999); współpracowała z archiwami, muzeami i innymi instytucjami na Pomorzu; 1974, 1977 i rokrocznie od 1979

Dr Rita Scheller 2012

przeważnie przez całe wakacje odwiedzała pomorskie zbory, towarzyszyła pastorom w ich podróżach duszpasterskich, czasem razem z nimi, czasem równoległe do nich, organizowała tzw. „ploteczki kawowe”, prowadziła „spotkania biblijne”, spotkania dla seniorów; odbywała liczne wizyty domowe i prowadziła intensywną korespondencję – swoiste „duszpasterstwo listowe”; od 1981 sekretarz i dyrektor zarządzająca Konwentu Ewangelików Pomorskich, od 1986 redaktor prowadzący miesięcznika „Pommersche Heimatkirche”, od 1987 zastępca przewodniczącego Konwentu, od 1997 Przewodnicząca KEP; od 1998 szefowa Konwentu Rozproszonych Ewangelickich Kościołów Wschodnich; przewodnicząca Zarządu Fundacji Rita von Gaudecker oraz Stowarzyszenia Helferbund Rita von Gaudecker; wspierała socjalnie parafian niemieckojęzycznych na Pomorzu; od 1990 organizowała rokrocznie w lipcu Pomorskie

Wołcza 2018

Słupsk 2022

Święto Lata w Sieciemnie oraz dwukrotnie dodatkowo dla Słupszczan (1995, 1996) w Pieskach; główna inicjatorka utworzenia Stacji Diakonijnej w Koszalinie oraz samodzielnej PEA w Koszalinie; mąż Hartmut, syn Percy, córka Mechthild; 19 IX 2020 urna z jej prochami złożona została w Cichym Lesie (RuhForst) na wyspie Uznam.

O tym, co za nami

Wieczór jasełkowo-kolędowy

W piątek 6 stycznia (święto Epifanii) w ramach wieczoru kolędowo-jasełkowego, w kościele odbyło się świąteczne

spotkanie podczas którego mieliśmy okazję obejrzeć dwa spektakle jasełkowe.

Pierwszy w wykonaniu aktorów Środowiskowego Domu Samopomocy był przedstawieniem kukielkowym pt. „Jasełka - Historia prawdziwa.” do tekstu i w reżyserii Macieja Fusiary. W spektaklu zagrały lalki wykonane przez

członków ŚDS, także niepełnosprawni użyli głosu postaciom. Drugi spektakl, w wykonaniu aktorów z KAWONU, nosił tytuł „Hej idziemy do Betlejem”. Tekst, na podstawie słów Marii Szymańskiej

wyreżyserował, słowa i melodie piosenek napisał Grzegorz Gurłacz. Spektakl powstał w ramach projektu *Jasełkowy zawrót głowy* finansowanego przez Miasto

Ślusk. W trakcie przerwy pomiędzy spektaklami uczestnicy wieczoru zostali zaproszeni do wspólnego kolędowania, któremu towarzyszył na saksofonie Michał Fabjańczyk.

Warsztaty Gospel

Zachęteni sukcesem I Warsztatów

w składnie Przemysław Sysojew-Osiński, Maciej Młóciński i Michał Łapiński. Ze strony SOK organiza-

Gospel, które odbyły się w Słupsku w maju 2022 roku, wraz ze Słupskim Ośrodkiem Kultury zorganizowaliśmy drugą edycję tego wydarzenia. Tym razem miały one miejsce 7-8 stycznia 2023 roku, a chór, podobnie jak poprzednio poprowadził pochodzący z USA a mieszkający w Polsce Brian Fentress. Chór tym razem składał się z ponad 40 „śpiewaków” oraz z zespołu

torką przedsięwzięcia była Aleksandra Cybula.

skiej, w której miejscowy Klub Seniora ma swoją siedzibę. Po przedstawieniu zostaliśmy zaproszeni do wspólnego kołędowania i biesiadowania przy stołach. Mamy nadzieję, że miłe spotkanie i rozmowy zaowocują dalszymi kontaktami z seniorami z Wierzchocina oraz z KAWONU.

Koncert finałowy, który odbył się w naszym kościele w niedzielę 8

stycznia zgromadził ok 300 osobową publiczność. Atmosfera koncertu była niepowtarzalna. Słowa podziękowania wypowiedziała prezydentka Słupska Krystyna Danilecka-Wojewódzka zapowiadając, że Warsztaty gospel powinny znaleźć się na stałe w kalendarzu wydarzeń kulturalnych Słupska.

Jasełka w Wierzchocinie

17 stycznia na zaproszenie Klubu Seniora w Wierzchocinie, uczestnicy Klubu KAWON wystawili przygotowane jasełka „Hej idziemy do Betlejem” w świetlicy wie-

Jasełka u Kantego

Na zaproszenie Parafii Rzymskokatolickiej pw. Jana Kantego w Słupsku (20 stycznia) odbyło się trzecie przedstawienie jasełek w wykonaniu aktorek i aktorów z Klubu KAWON. Spektakl obejrzało kilkunastu uczestników wieczor-

nej mszy, podczas której miejscowy proboszcz ks. Wojciech Filimon w kazaniu nawiązał do trwającego Tygodnia Modlitw o Jed-

ność Chrześcijan. Proboszcz przywitał aktorów i proboszcza ewangelickiej Parafii. Ciepłe przyjęcie przedstawienia zachęciło aktorów do działań teatralnych na przyszły rok.

Izrael 2023

Po 3 latach od pierwszych przyjazdów i planów w dniach 22-29 stycznia 2023 r. udało się zrealizować wyjazd parafialny do Ziemi Świętej (Izraela i Palestyny). Organizacją programu zajęło się biuro

turystyczne EmirTravel z Zabrze. Finalnie grupa liczyła 25 osób w tym także parafianie z Gdańska i Torunia, jak również osoby spoza naszej Parafii.

Wyruszyliśmy o poranku w niedzielę na gdańskie lotnisko, gdzie spotkaliśmy się z pozostałymi członkami naszej wyprawy. Na lotnisku w Tel Awiwie oczekiwaliśmy na nas przewodnik Michał Szczepaniak, który opiekował się naszą grupą, przekazywał wiadomości o odwiedzanych miejscach i wyjaśniał zawiłości języka Biblii ale także wpływu kultury i historii na rozumienie tekstów biblijnych. Zwiedzanie Ziemi Świętej rozpoczęliśmy od wizyty na Herodionie, mauzoleum króla Heroda. Zwiedziliśmy kościół na Polu Pasterzy, Grotę Narodzenia. W tym szczególnym miejscu czekała nas niecodzienna niespodzianka, ponieważ nie było żadnych zwiedzających i mogliśmy spokojnie spędzić sporo czasu w miejscu gdzie według tradycji przyszedł na świat Jezus Chrystus. Niestety w związku z ostatnimi zamieszkami nie pojechaliliśmy do Hebronu, gdzie znajdują się groby praojców i prametek. W kolejnych dniach zwiedziliśmy Jerozolimę, ze Wzgórzem Świętym, Bazyliką Grobu Pańskiego, przeszliśmy drogą Niedzieli Palmowej. Widzieliśmy sadzaw-

kę Betezda, gdzie Jezus uzdrowił chromego człowieka, byliśmy w

udaliśmy się do Jerycha, później do miejsca chrztu Jezusa w Jordanii przy granicy z Jordanią, następnie na Masadę, która jest symbolem żydowskiego patriotyzmu i heroizmu. Po odwiedzeniu tego miejsca mieliśmy okazję na wypoczynek i kąpiel w Morzu Martwym. Po powrocie do Betlejem i kolacji wyruszyliśmy na zwiedzanie Jerozolimy nocą. W świetle

ogrodzie Gordona, gdzie znajduje się (alternatywne) miejsce śmierci i pochówku Jezusa Chrystusa. W cieniu drzew oliwnych w Ogrodzie Oliwnym wsłuchiwalismy się w słowa Ewangelii o boju modlitewnym Jezusa. W ewangelickim kościele Zbawiciela mieliśmy okazję przeżyć nabożeństwo spowiednikomunijne podczas którego kazanie wygłosił ks. Michał Walukiewicz z Torunia. Byliśmy pod Ścianą Płaczu i w Yad Vashem. W czwartek

księżycy pod Knesetem, siedzibą izraelskiego Parlamentu, na dachach Jerozolimy i pod małą Ścianą Płaczu. Kolejnego dnia wyruszyliśmy na północ Izraela, do Ga-

podarowany czas i wspólnotę, którą tworzyliśmy przez cały tydzień. Podczas całego pobytu cieszyliśmy się piękną, słoneczną pogodą, co na tę porę roku było swoistą anomalią, ale dla nas szczególnym błogosławieństwem.

lilei. Przez Kanę Galilejską dotarli-

śmy do Nazaretu, gdzie zobaczyliśmy najprawdopodobniej największy kościół na Bliskim Wschodzie - bazylikę zwiastowania Marii Pannie. W ostatni dzień naszych wędrówek dotarliśmy do źródeł Jordanu gdzie znajdują się ruiny świątyni bożka Panna. Stamtąd przez

Tabgę, miejsce rozmnożenia chleba i ryb zakończyliśmy nasze zwiedzanie na łodzi na Jeziorze Galilejskim, gdzie podziękowaliśmy Wszechmocnemu Bogu za

Dla wszystkich nas, bez wyjątku, była to szczególna podróż do krajiny znanej nam z kart Biblii ale także wyjątkowa wyprawa w głąb nas samych. Shalom!

**APEL o składanie ofiar na rzecz pomocy
Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Katowicach Szopienicach
i osobom poszkodowanym w wyniku wybuchu gazu**

Bracia i Siostry!

27 stycznia 2023 wszyscy śledziliśmy kolejne doniesienia na temat wybuchu gazu w budynku Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Katowicach Szopienicach. Wiemy już, że dwie osoby straciły życie, kolejne zostały ranne i otrzymują pomoc medyczną w szpitalach. Budynek szopienickiej plebanii nie nadaje się do użytkowania – mieszkańcy w jednej chwili stracili swój dom, a parafia miejsce spotkań i pracy społecznej na rzecz osób potrzebujących.

Ta ogromna tragedia wstrząsnęła całym naszym Kościołem. Nasze myśli i modlitwy są z szopienicką wspólnotą, z osobami poszkodowanymi i ich rodzinami, z duchownymi parafialnymi, z uchodźcami z Ukrainy, których Parafia gościła.

Jako Kościół i Diakonia nie możemy pozostać obojętni na tę tragedię. Chcemy okazać pomoc drugiemu człowiekowi w potrzebie. W tej trudnej sytuacji okażemy naszą solidarność z tymi, których ta tragedia dotknęła. **Apelujemy o składanie ofiar na rzecz pomocy Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Szopienicach i osobom bezpośrednio potrzebującym wsparcia po wybuchu gazu.** Pozostaliśmy wrażliwi na potrzeby tych, których funkcjonowanie w obliczu tego zdarzenia stało się utrudnione. Nawet najmniejsze wsparcie może się przyczynić do poprawy ich trudnej sytuacji.

Ofiary można przekazywać bezpośrednio na konto Diakonii Polskiej bądź też za pośrednictwem płatności elektronicznych dotpay na <https://diakonia.org.pl/darowizny/>. Zebrane środki zostaną przeznaczone na leczenie i rehabilitację osób poszkodowanych, niezbędne wsparcie psychologiczne, zabezpieczenie najpilniejszych potrzeb życiowych tych, którzy stracili dach nad głową, pomoc uchodźcom, którzy zmuszeni w obliczu wojny do opuszczenia swojej ojczyzny, nowy etap swojego życia rozpoczęli na Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Szopienicach.

Dane do przelewu bankowego:

Diakonia Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP
ul. Miodowa 21
00-246 Warszawa
Bank PEKAO S.A. I O/Warszawa
Numer konta: 78 1240 1037 1111 0000 0693 1384

z dopiskiem „Szopienice”.

Zbiórka trwa do 5 marca 2023 roku.

Z chrześcijańskim pozdrowieniem,

Biskup Jerzy Samiec

Biskup Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Polsce

Biskup Ryszard Bogusz
Prezes Diakonii Polskiej

Warszawa, 28 stycznia 2023 roku

ZGROMADZENIE PARAFIALNE 2023

Zapraszamy do wzięcia udziału w sprawozdawczym Zgromadzeniu Parafialnym. Odbędzie się ono **12 lutego 2023 r.** (po nabożeństwie) w kościele w Słupsku. Uprawnionymi do głosowania podczas ZP są parafianie, którzy mają opłaconą składkę parafialną za **2022 rok**, lub decyzją Rady Parafialnej są z tej składki zwolnieni.

Dane statystyczne za rok 2022

Nasza Parafia liczy obecnie 219 osób -

Słupsk PL: 162 osób; średnia wieku: 40,42

DE: 30 osoby; średnia wieku: 71,3

Lębork: 19 osób; średnia wieku 53,3

Gardna + Główny: 8 osób; średnia wieku 68,3

Odbyło się:

Chrzta: 3

Pogrzebów: 4

Ślubów: 1 (zewnątrzny)

Konfirmantów: 2

Dzieci na lekcji religii: 30

SPOTKANIA DLA KOBIET

CDD TRAUUGUTTA 16

CZWARTY PIĄTEK MIESIĄCA

(PODCZAS PROJEKTÓW - CZĘŚĆ II)

GODZ. 17:00

- REALIZOWANIE PROJEKTÓW
DIAKONIJNYCH
- DYSKUSJE NA CIEKAWY TEMATY
- WIECZORY FILMOWE
- TWÓRCZE ZAJĘCIA
- SMACZNE PRZEKĄSKI

Zapraszamy do uczestniczenia w ewangelickich nabożeństwach transmitowanych w TVP KULTURA o godz. 8.00 w następujących terminach:

- 12 lutego 2023 – kościół św. Jana w Grudziądzu
- 26 lutego 2023 – kościół Świętej Trójcy w Wodzisławiu Śląskim
- 12 marca 2023 – kościół Jezusowy w Jastrzębiu Zdroju
- 2 kwietnia 2023 – kościół w Międzyrzeczu
- 23 kwietnia 2023 – kościół Marcina Lutra w Białej
- 7 maja 2023 – kościół Jezusowy w Zielonej Górze
- 28 maja 2023 – kościół św. Krzyża w Słupsku
- 11 czerwca 2023 – kościół św. Krzyża w Nidzicy
- 2 lipca 2023 – kaplica w Opolu
- 16 lipca 2023 – kościół Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie
- 6 sierpnia 2023 – kościół Świętej Trójcy w Szczecinie
- 20 sierpnia 2023 – kościół w Radomiu
- 10 września 2023 – kościół Pokoju w Świdnicy

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY ZŁOŻONE NA RZECZ PARAFII! ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA SKŁADKI KOŚCIELNEJ

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna rok imię i nazwisko (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej. Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej

ZASADY OGÓLNE

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

PLAN NABOŻEŃSTW NA LUTY/MARZEC 2023

DZIEŃ	SŁUPSK D	SŁUPSK PL	LĘBORK	GARDNA
05.02 3. przed Postem	Kolejne nabożeństwo w j. niemieckim odbędzie się w Wielki Piątek 7.04.2023. Der nächste Gottesdienst auf Deutsch wird am 7.04. 2023 (Karfreitag) gefeiert.	10.30 		
12.02 2. przed Postem		10.30 	8.30	
19.02 Estomihi		10.30 		
26.02 1. Pasyjna		10.30 	8.30	
05.03 2. pasyjna		10.30 		12.30 (?)
12.03 3. pasyjna		10.30 	8.30	
19.03 4. pasyjna		10.30 		
26.03 5. pasyjna		10.30 	8.30	

WYDARZENIA

DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIEJSCE
03.02.	17.00	Spotkanie kobiet - „Kobiety w akcji”	SCDiD
04.02.	10.00	Rada Parafialna	SCDiD
08.02.	18.30	Spotkanie dla zainteresowanych KEA	SCDiD
12.02.	11.30	Zgromadzenie Parafialne	kościół
24.02.	17.00	Spotkanie kobiet - „Kobiety w akcji”	SCDiD